

โครงการ “กฎหมายน่ารู้สำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล”

วันพุธที่ 25 มกราคม พ.ศ.2566 เวลา 13.00-15.00 น.

ณ ห้องประชุม 201 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

กฎหมายอาญาที่ควรรู้สำหรับผู้ประกอบการค้าออนไลน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี แดงอ่อน

อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ratchaneet@go.buu.ac.th

หัวข้อการบรรยาย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

โทษทางอาญา, ความผิดทางอาญาสำหรับผู้แทนนิติบุคคล

คดีอาญาความผิดอาญาแผ่นดินกับความผิดต่อส่วนตัว

ตัวอย่างความผิดอาญากับพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ

การดำเนินคดีอาญา

กฎหมายอาญากับกฎหมายแพ่ง

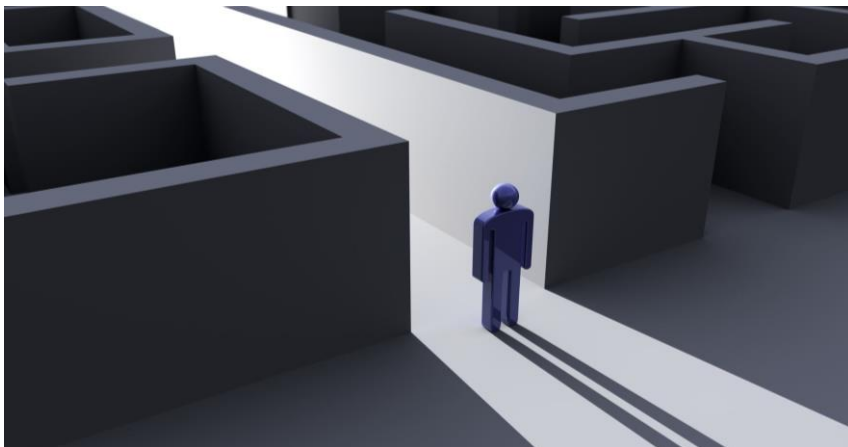
กฎหมายแพ่ง

กฎหมายอาญา

ผู้ประกอบการ

ในฐานะบุคคลธรรมดา

ในฐานะผู้แทนนิติบุคคล (จดทะเบียนนิติบุคคล)

- ผู้ประกอบการออนไลน์ กรณีอยู่ในฐานะของเจ้าของทรัพย์สิน?
- ผู้ประกอบการออนไลน์ กรณีอยู่ในฐานะนายจ้าง?
- ผู้ประกอบการออนไลน์ กรณีอยู่ในฐานะเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา?
- ผู้ประกอบการออนไลน์ กรณีอยู่ในฐานะเป็นจำเลยในคดีอาญา?

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การใช้กฎหมายอาญา

ความรับผิดทางอาญา

โทษทางอาญา

ฐานความผิดอาญา

การใช้กฎหมายอาญา

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”
- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 วรรคหนึ่ง “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย”

การบังคับใช้โทษทางอาญา

โทษทางอาญา

ดุลพินิจในการกำหนดโทษ

เหตุเพิ่มโทษ/ ลดโทษ/ รอกการลงโทษ

โครงสร้างความรับผิดทางอาญา

พื้นฐานของการใช้กฎหมายอาญา 3 ประการ

1

การลงโทษบุคคลใดต้องมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้

2

หากมีการบัญญัติไว้แล้วต้องแปล ตีความกฎหมายโดยเคร่งครัด

3

กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง

ข้อยกเว้นคือ ย้อนหลังได้ ถ้าไม่ใช่โทษทางอาญา

การลงโทษบุคคลใดต้องมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้

- กฎหมายอาญาต้องบัญญัติ
- ฐานความผิดและโทษทางอาญาไว้
อย่างชัดเจน
- ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
2 วรรคหนึ่ง

หากมีการบัญญัติไว้แล้วต้องแปล ตีความกฎหมายโดยเคร่งครัด

- คำว่า “ผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้าง” ตาม ป.อ. มาตรา 227 ไม่ได้จำกัดเฉพาะผู้ที่ได้เล่าเรียนมาโดยตรงเพื่อเป็นสถาปนิก วิศวกร หรือหัวหน้าคนงาน
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10823/2551 คำว่า **ผู้มีวิชาชีพ** หมายถึงผู้มีอาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญหรือผู้ที่มีความรู้ซึ่งอาจได้จากการเล่าเรียนโดยตรงหรือจากการทำงานอันเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระก็ได้ ดังนี้ แม้จำเลยที่ 3 จะไม่ได้จบการศึกษาทางด้าน การก่อสร้างอาคาร ก็ถือได้ว่า จำเลยที่ 3 มีความรู้ความชำนาญและใช้ความรู้ด้านการก่อสร้างในการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระ จำเลยที่ 3 จึงเป็นผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ตามความหมาย ป.อ.มาตรา 227

หลักกฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง มีข้อยกเว้น คือ

1

กรณีที่เป็นเรื่องกฎหมายยกเลิกความผิดเดิม มีผลย้อนหลังได้

2

กฎหมายที่เป็นตามมาตรา 3 คุณแก่ผู้กระทำผิด มีผลย้อนหลังได้ตามมาตรา 3

3

วิธีการเพื่อความปลอดภัย มาตรา 12 -15 ย้อนหลังได้

4

ใช้กฎหมายที่ออกภายหลังเพื่อตีความกฎหมายเดิม ย้อนหลังได้

ความรับผิดชอบทางอาญา

องค์ประกอบ
ภายนอกของ
ความผิดอาญา

องค์ประกอบ
ภายในของ
ความผิดอาญา

ความรับผิด
ทางอาญา

องค์ประกอบความผิดทางอาญา

- องค์ประกอบภายนอกของความผิดอาญา ---- ผู้ใด การกระทำ ผู้ถูกกระทำ
- องค์ประกอบภายในของความผิดอาญา ---- เจตนา, เจตนาพิเศษ
- ** หากไม่มีเจตนา อาจจะไม่เข้ากรณี ประมาท
- ประมาทคือ ไม่มีเจตนา แต่ปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลจะต้องมีตามภาวะวิสัยและพฤติการณ์

โทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18

- ประหารชีวิต
- จำคุก
- กักขัง
- ปรับ
- ริบทรัพย์สิน

ประเด็นปัญหาสำคัญในการพิจารณา

- ความรับผิดชอบในทางอาญาของนิติบุคคลและความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล
- ซึ่งปัจจุบันได้มีการบัญญัติกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเป็นจำนวนมาก กำหนดให้มีความรับผิดชอบทางอาญาด้วย หากพบว่ามี การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2537 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เป็นต้น

การพิจารณาการลงโทษนิติบุคคลในประเทศไทย

- ปัจจุบันให้พิจารณาตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเท่าที่กฎหมายเปิดช่องไว้ ได้แก่ **โทษปรับและริบทรัพย์สิน**เท่านั้น

ประเภทของคดีอาญา

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน

คดีความผิดอันยอมความได้

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน

➤ เป็นเรื่องที่รัฐมุ่งคุ้มครองดูแล รักษาความสงบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง รัฐจึงต้องเข้ามาดำเนินคดีเอง แม้ว่าผู้เสียหาย
จะไม่ได้ร้องทุกข์ เพื่อให้ดำเนินคดีก็ตาม เพียงแค่มีกฎหมายโทษ
ให้ดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย เช่น ความผิด
เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความสงบสุขของประชาชน ชีวิต
ร่างกาย ทรัพย์สินบางฐานความผิด และความผิดลหุโทษ

คดีความผิดอันยอมความได้

- เป็นความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว จะต้องเริ่มต้นในการดำเนินคดี โดยผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน หากไม่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนไม่ได้ และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับชื่อเสียง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางฐานความผิด

ตัวอย่าง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ลักทรัพย์นายจ้าง

ยักยอกทรัพย์

ฉ้อโกง

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ฉ้อโกง)

ฉ้อโกง มาตรา 341

ฉ้อโกงประชาชน มาตรา 343

ฉ้อโกงแรงงาน มาตรา 344

ความผิดเกี่ยวกับชื่อเสียง

หมิ่นประมาท มาตรา 326

ดูหมิ่นซึ่งหน้า มาตรา 393

หมิ่นประมาทโดยการโฆษณา มาตรา 328

หมิ่นประมาทออนไลน์

มาตรา 335 (11) ลักทรัพย์นายจ้าง

- ผู้ใดลักทรัพย์
- มาตรา 335 (11) บัญญัติว่า “ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง”
- “ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 บาทถึง 100,000 บาท”

เมื่อลูกจ้างลัทธิทรัพย์ของนายจ้าง

- ผิดกฎหมายอาญา และนายจ้างสามารถไล่ออกได้เลย โดยไม่ต้องจ่ายเงินค่าชดเชย ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 (มาตรา 119 (1)*)
- *มาตรา 119 ได้บัญญัติ “มาตรา 119 นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้
- (1) ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง”

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 1 คดีลักทรัพย์นายจ้าง ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (11)

อีจัน
ขโมยเงินนายจ้าง
อ้าง...ไม่มีค่านมลูก

ที่มา <https://www.ejan.co/crime/burglary/13456>

มาตรา 352 ยักยอกทรัพย์

- บัญญัติว่า “ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ยกยกอภทรรพ์ของนายจ้าง

- นายจ้างมอบการครอบครองเงินให้แก่ลูกจ้าง
- ผิดกฎหมายอาญา และนายจ้างสามารถไล่ออกได้เลย โดยไม่ต้องจ่ายเงินค่าชดเชย ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 (มาตรา 119 (1)*)
- *มาตรา 119 ได้บัญญัติ “มาตรา 119 นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้
- (1) ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง”

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 2 คดียักษ์ออกทรัพย์นายจ้าง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352

• คำพิพากษาฎีกาที่ 6116/2560 ผู้เสียหายประกอบกิจการร้านเซเว่นอิเลฟเว่น จำเลยเป็นพนักงานของผู้เสียหายมีหน้าที่ดูแลกิจการในร้านและนำเงินรายได้ของร้านไปฝากธนาคารโดยเมื่อพนักงานของร้านขายสินค้าได้แล้วจะนำเงินที่ได้รับจากลูกค้าใส่ซองหย่อนลงไปในตัวนิรภัยของร้าน ซึ่งจำเลยเป็นผู้ถือกุญแจตัวนิรภัยเพียงคนเดียวและไม่มีสิทธินำเงินรายได้ดังกล่าวไปใช้ส่วนตัว เวลาประมาณ 13.00 น. ทุกวัน จำเลยต้องนำกุญแจไปไขตัวนิรภัยนำเงินรายได้ของร้านออกมาแล้วไปตรวจนับต่อหน้า ส. และ ท. เมื่อทราบจำนวนเงินรายได้แล้ว ส. จะเขียนใบนำฝากเงินและมอบสมุดบัญชีของตนเองให้จำเลยจากนั้นจำเลยจะขับรถยนต์นำเงินพร้อมสมุดบัญชีและใบนำฝากไปฝากเงินที่ธนาคาร วันรุ่งขึ้นจำเลยต้องนำใบรับฝากเงินที่มีตราประทับจากธนาคารส่งคืนให้แก่ผู้เสียหายเพื่อตรวจสอบยอดเงินที่นำไปฝากธนาคารว่าครบถ้วนหรือไม่ วันเกิดเหตุ ธ. บุตรของ ท. ได้ร่วมตรวจนับเงินกับจำเลยแล้วมอบเงินจำนวน 300,000 บาทให้จำเลยนำไปฝากธนาคาร หลังจากนั้นจำเลยร่วมกับพวกเขาเงินนั้นไป การที่จำเลยใช้กุญแจไขตัวนิรภัยนำเงินรายได้ของร้านออกมาแล้วนำไปตรวจนับต่อหน้า ส. และ ท. เป็นเพียงการทำงานในหน้าที่ดูแลเงินชั่วคราวเท่านั้น หากเป็นเรื่องที่คุณเสียหายได้มอบการครอบครองเงินให้แก่จำเลยโดยเด็ดขาดไม่ ดังนี้ ขณะนั้นจำเลยจึงไม่ใช่ผู้ครอบครองเงินของผู้เสียหาย แต่เมื่อจำเลยเอาเงินจำนวน 300,000 บาทของผู้เสียหายไปหลังจากที่ผู้เสียหายตรวจสอบแล้วมอบให้จำเลยนำไปฝากเข้าบัญชีของผู้เสียหายที่ธนาคาร กรณีจึงถือได้ว่าขณะนั้นผู้เสียหายได้มอบเงินจำนวนดังกล่าวให้อยู่ในความครอบครองของจำเลยแล้ว เพราะจำเลยต้องถือและรักษาเงินจำนวนนั้นจนกระทั่งนำไปฝากเข้าบัญชีของผู้เสียหายที่ธนาคารให้เรียบร้อย การที่จำเลยวางแผนให้พวกจำเลยมาแย่งเอาเงินไปในระหว่างเดินทางไปธนาคารจึงเป็นความผิดฐานลักขโมย

มาตรา 341 ข้อโกง

- บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานข้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดฐานฉ้อโกง องค์ประกอบความผิด

- 1. หลอกหลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง
- 2. โดยการหลอกหลวงดังว่านั้น
 - ก. ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกหลวงหรือบุคคลที่ 3
 - ข. ทำให้ผู้ถูกหลอกหลวงหรือบุคคลที่ 3 ทำถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ
- 3. โดยทุจริต

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 3 คดีข้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341

- รูปแบบการข้อโกงมีดังนี้ (ผู้กระทำความผิดมีเจตนาตั้งแต่แรกเพื่อที่จะหลอกลวง)
 - 1) ลुकค้าชำระเงินแล้วไม่ส่งของ
 - 2) ลुकค้าชำระเงินแล้วส่งสินค้าไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ
 - 3) ลुकค้าชำระเงินแล้วสินค้าส่งมาไม่ครบจำนวน
- ปัจจุบันการข้อโกงออนไลน์ เกี่ยวข้องกับคดีผู้บริโภคกับพ.ร.บ.คอมฯ กรณีการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จด้วย

มาตรา 343 ข้อโกงประชาชน

- บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341

ได้กระทำได้ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน

- องค์ประกอบความผิดเหมือนฉ้อโกง มาตรา **341** แต่มีคำว่า “**ประชาชน**” เพิ่มเข้ามา
- ประชาชน คือ พลเมือง หรือชาวเมืองทั้งหลาย
- ไม่คำนึงถึงจำนวนประชาชน แต่ดูที่เจตนาของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 4 คดีข้อโกงประชาชน ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343

- กรณีผู้ประกอบการ หลอกขาย **Voucher** ให้กับลูกค้า (ข้อโกงประชาชน)
- - คดี “แหลมเกตู” หลอกขาย **Voucher**

ย้อนคดี 'แหลมเกต' บุฟเฟต์ดัง หลอกขาย Voucher ก่อนเทลูกค้า เจอคุก 1,446 ปี

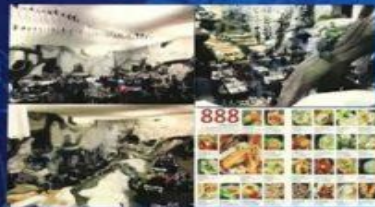
ที่มา https://www.matichon.co.th/local/crime/news_3407013

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จับกุมเจ้าของร้าน "แหลมเกต" โฆษณาเกินจริง, หลอกลวงผู้บริโภค

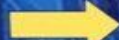
ร้านอาหารแหลมเกต เปิดบริการจำหน่ายอาหารทะเลแบบบุฟเฟต์

มีการโฆษณาผ่านช่องทางต่างๆ และมีลูกค้ามารับประทานเป็นจำนวนมาก

ทางร้านได้มีการจัดโปรโมชั่นราคาถูก และมีผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก

ลูกค้าที่ได้ซื้อบัตรไปแล้วใช้บริการได้ยากหรือใช้ไม่ได้

ต่อมาทางร้านได้ปิดกิจการ กลุ่มผู้เสียหายจึงรวมตัวกันมาร้องทุกข์ที่ บก.ปคบ. (มูลค่าความเสียหายกว่า ๕ ล้านบาท)

บก.ปคบ. จึงได้ทำการสืบสวน สอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน นำไปสู่การออกหมายจับผู้ต้องหา

จับกุมตัวผู้ต้องหา (๒ ก.ย. ๖๒)

ข้อหาและอัตราโทษ "ทำผิดก่อนให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด คุณภาพ ปริมาณ โฉมหน้า หรือบริการด้วยการโฆษณาด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และร่วมกันฉ้อโกงประชาชน" ระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 344 ข้อโกงแรงงาน

- บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงบุคคลตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้ประกอบการงานอย่างใด ๆ ให้แก่ตนหรือให้แก่บุคคลที่ 3 โดยจะไม่ใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดฐานข้อโกงแรงงาน องค์ประกอบความผิด

- 1. หลอกหลวงบุคคลตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้ประกอบการทำงานใดๆ ให้แก่ตน หรือบุคคลที่ 3
- 2. โดยจะไม่ใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน
- 3. โดยทุจริต

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 5 คดีข้อโกงแรงงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 344

- เมื่อจำเลยมีเจตนาจะไม่ใช่ค่าแรงงานหรือค่าจ้าง จนผู้เสียหายทั้งสิบเอ็ดคนหลงเชื่อและมีการทำงานที่เกี่ยวข้องไปบางส่วน แม้ผู้เสียหายทั้งสิบเอ็ดคนยังทำงานไม่แล้วเสร็จและจำเลยยังไม่ได้รับผลประโยชน์จากการทำงานนั้น การกระทำของจำเลยก็ครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา 344 แล้ว
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 421/2556 คดีนี้มีผู้เสียหายตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ครบองค์ประกอบความผิดใน ป.อ. มาตรา 344 และการที่จำเลยหลอกลวงผู้เสียหายทั้งสิบเอ็ดคนให้ประกอบการทำงาน คือ สร้างภาพยนตร์ให้จำเลย โดยเจตนาจะไม่ใช่ค่าแรงงานหรือค่าจ้าง จนผู้เสียหายทั้งสิบเอ็ดคนหลงเชื่อและมีการทำงานที่เกี่ยวข้องไปบางส่วน แม้ผู้เสียหายทั้งสิบเอ็ดคนยังสร้างภาพยนตร์ไม่แล้วเสร็จและจำเลยยังไม่ได้รับผลประโยชน์จากการสร้างภาพยนตร์นั้น การกระทำของจำเลยก็ครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา 344 แล้ว

มาตรา 326 หมิ่นประมาท

- บัญญัติว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่ 3 โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 326 องค์ประกอบความผิด

- 1. ผู้ใด
- 2. ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม
- 3. โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือ ถูกเกลียดชัง
- 4. เจตนา
- คำว่า “ใส่ความ” หมายถึง การยืนยันข้อเท็จจริงซึ่งอาจเป็นความจริงก็ได้หรือเป็นความเท็จก็ได้ แม้แต่การเล่าเรื่องที่ได้ยินมา ให้พูดฟังก็อยู่ในความหมายของคำว่าใส่ความ

แนวคำพิพากษาศาลฎีกาแยกการใส่ความออกเป็น 4 ประเภทคือ

- 1. การใส่ความเกี่ยวกับความประพฤติ
- 2. การใส่ความเกี่ยวกับเรื่องประเวณีหรือการไม่เหมาะสมหรืออันควรในทางเพศ
- 3. การใส่ความเกี่ยวกับหน้าที่การงาน
- 4. การกล่าวถึงความไม่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับสถานะทางเศรษฐกิจ การเงินหรือทางสังคม

การหมิ่นประมาท เพื่อนร่วมงาน

หมิ่นประมาทเพื่อนร่วมงาน
ในสถานประกอบการ

ระวังความผิด

- ผู้กระทำมีเจตนาใส่ความเพื่อนร่วมงานให้ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง
- คดีอาญา “ยิ่งเป็นเรื่องจริงยิ่งผิดหมิ่นประมาท”

ที่มา <https://www.dharmniti.co.th/defamation-company/>

ดูหมิ่นซึ่งหน้ามาตรา 393

- บัญญัติว่า “ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้า หรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษไม่เกิน
- **1** เดือน หรือปรับไม่เกิน **10,000** บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คู่มือซึ่งหน้าเพื่อนร่วมงาน มาตรา 393

- "อีตอแหล" คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8919/2552
- "ไอ้ระยำ" -"ไอ้เบื่อก" "ไอ้ตัวแสบ" คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1631/2538
- "เฮงซวย" คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1623/2551
- "อีเหี้ย" "อีสัตว์" "อีควาย"
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5257/2548
- "ไอ้หน้าโง่" คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7572/2542
- "อีร้อย (อวัยวะเพศ)... อีดอกทอง"
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1442/2495

มาตรา 328 หมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา

- บัญญัติว่า “ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยกระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยการทำป้าย ประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท”

- มาตรา 328 เป็นเหตุให้รับโทษหนักขึ้นซึ่งต้องผ่านมาตรา 326 เสียก่อน
- การโฆษณาที่มีได้หลายวิธีคือการกระจายเสียงป่าวประกาศพิมพ์วาดระบายสีภาพยนตร์ แผ่นเสียงสิ่งสิ่งบันเทิงเสียง
- สรุปการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา มี 3 วิธี 1. การโฆษณา 2. การป่าวประกาศ 3. การกระจายเสียง
- มาตรา 328 คือการกระทำใดใดที่ให้อ้อเท็จจริงนั้นเผยแพร่หลายไปยังบุคคลภายนอกในลักษณะวงกว้างแม้จะมีบุคคลเดียวทราบหรือได้อ่านข้อความก็เป็นความผิด
- เป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายต้องรีบไปแจ้งความร้องทุกข์
- ภายใน 3 เดือนนับแต่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

ตัวอย่าง ข้อความที่ถือเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น

- ข้อความที่เป็นหมิ่นประมาท เช่น
- “ไอ้ขี้โกง โกงเงินบริษัท”
- “เป็นเมียร้อย เจ้านาย”
- “เป็นกระหรี”
- “ไอ้สฤล”

ที่มารูปภาพ <https://brunch.lk/defamation-the-dark-side-of-social-media/>

ตัวอย่างกรณีศึกษา ที่ 6 คดีหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328

- การใส่ความผู้อื่นให้ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง
- ผ่านทางสื่อออนไลน์ เช่น
- ในเฟสบุ๊ก แอปพลิเคชั่นไลน์
- เป็นความผิดตามมาตรา **328**
- กรณีทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ เป็นหมิ่นประมาทออนไลน์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2560)

มาตรา 14 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน **อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา**

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”**

ความผิดอาญาตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ฉบับที่ 2 (2560)

- รองศาสตราจารย์สาวตรี สุขศรี ให้ความหมาย “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์” ไว้ดังนี้
- ความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (**Cyber crime, Computer crime**) หมายถึง “การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ (**Tool**) หรือมีระบบคอมพิวเตอร์สารสนเทศ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมาย (**Targets**) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการตั้งแต่การสืบหาตัวผู้กระทำ การแสวงหาพยานหลักฐาน ตลอดจนการนำเสนอ และสืบพยานในชั้นศาล”
- สำหรับความผิดตาม พ.ร.บ. คอมฯ นี้ ไม่ต้องมีผู้เสียหาย เจ้าพนักงานตำรวจสามารถดำเนินได้เลย

ความผิดเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์

- 1. การกดไลค์ (Like), กดแชร์ (Share)
- 2. กรณีที่เป็น แอดมินเพจ
- 3. สิ่งลามกอนาจาร
- 4. กรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (รูปภาพเด็ก)
- 5. ข้อมูลผู้เสียชีวิต
- 6. โพสต์ต่ำกว่าผู้อื่น
- 7. ละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น
- 8. ส่งรูปภาพผู้อื่น ในเชิงพาณิชย์
- 9. การฝากร้าน (รบกวนคนอื่น)
- 10. ส่งอีเมลขายของ (อีเมลสแปม)
- 11. ส่ง SMS โฆษณา ขายของ
- 12. แสดงความเห็นผิดกฎหมาย

- ที่มา https://race.nstru.ac.th/home_ex/blog/topic/show/6000
- <https://www.wongnai.com/articles/thai-cyber-law>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 มาตรา 14, 16

ข้อมูลหลอกลวง มาตรา 14 (1)

ข้อมูลเท็จ มาตรา 14 (2)

ข้อมูลลามกและเป็นข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงได้ มาตรา 14 (4)

ภาพตัดต่อ มาตรา 16

ข้อมูลหลอกลวง มาตรา 14 (1)

- - บิดเบือนต่อความเป็นจริง
- - ปลอมทั้งหมดหรือบางส่วน
- - ข้อมูลที่เป็นเท็จโดยมีลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน
- - ต้องไม่ใช่ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326,มาตรา 328
- - กระทำโดยเจตนา
- -

กรณีใดบ้างเป็นการให้ข้อมูลหลอกลวง แล้วผิดมาตรา 14 (1)

A Facebook profile card for a user named Surinya JanOcha. The card features a blue background with a white 'f' logo in a circle at the top left. Below the logo is the Thai text 'เที่ยงกินข้าว' (Tiang Kin Khao). The profile picture shows a woman sitting on a rock by a lake. The name 'แอบอ้าง' (Aob Ang) is written in white on a dark blue background, followed by 'นามสกุลดัง' (Nam Sakul Dang) in white. The name 'Surinya JanOcha' is written in white, with the Thai text 'ขามสีน้ำมือสอง นาฬิกา รองเท้า ขาส่งจำ' (Kham Si Nam Mo Song Na Hika Rong Toa Xam Song Jam) below it. On the right side, the text 'หลอกให้พี่เสียค' (Lok Hei Phi Si Kha) and 'บัญชีธนาคาร' (Bun Chai Bank) is written in white. The Thai text 'เที่ยงกินข้าว' (Tiang Kin Khao) is also visible in the bottom left corner of the card.

ข้อมูลเท็จ มาตรา 14 (2)

- - นำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย
- - การรักษาความปลอดภัยของประเทศ
- - ความปลอดภัยสาธารณะ
- - ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
- - ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน
- - กระทำโดยเจตนา

ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

เชื่อไวรัสโควิด-19 แพร่กระจายผ่านอากาศ (Airborne)

หน่วยงานที่ตรวจสอบ : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ANTI-FAKE NEWS CENTER ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม

www.antifakenewscenter.com | [Anti-Fake News Center Thailand](https://www.facebook.com/Anti-Fake-News-Center-Thailand) | [@antifakenewscenter](https://www.instagram.com/antifakenewscenter) | [@AFNCThailand](https://www.facebook.com/AFNCThailand)

พบผลข้างเคียงรุนแรง เลือดออกในสมอง หลังจากฉีดวัคซีน Sinovac

หน่วยงานที่ตรวจสอบ : โรงพยาบาลขอนแก่น จ.ขอนแก่น

Anti-Fake News Center Thailand ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย

www.antifakenewscenter.com | [Anti-Fake News Center Thailand](https://www.facebook.com/Anti-Fake-News-Center-Thailand) | [@antifakenewscenter](https://www.instagram.com/antifakenewscenter) | [@AFNCThailand](https://www.facebook.com/AFNCThailand) | GCC 1111 ดอ 87

ข้อมูลสำคัญ มาตรา 14 (3)

เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ

มาตรา 112

มาตรา 116

มาตรา 135 ก่อการร้าย

ข้อมูลลามกและเป็นข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงได้ มาตรา 14 (4)

โปสคลิปลามก โรครจิต

เจอคุก 5 ปี ปรับ 1 แสน
จากผู้เสียหาย ระวังจะกลายเป็นผู้ต้องกา

ทนาย ใกล้ตัว
www.closeawyer.com

ปรึกษาทนายโทร 080-9193691 f closelawyer @closelawyer

ทนาย บูธบูจ

- การส่งภาพลามกอนาจาร ภาพโป๊ เปลือย ไป
ในเวปไซต์ ที่ประชาชนเข้าถึงได้

ข้อมูลลามกและเป็นข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงได้ มาตรา 14 (4)

- ทำให้เกิดความเสียหาย หรือไม่

ภาพตัดต่อ มาตรา 16

- ทำให้เกิดความเสียหาย หรือไม่

ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินคดีอาญา

1

กระบวนการก่อนฟ้องคดีอาญาต่อศาล

2

กระบวนการหลังจากฟ้องคดีอาญาต่อศาล

3

กระบวนการหลังศาลมีคำพิพากษา

การดำเนินคดีอาญา

ความผิดต่อส่วนตัว

- ผู้เสียหายต้องรีบไปแจ้งความร้องทุกข์ ภายในเวลา **3** เดือนนับแต่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

ความผิดอาญาแผ่นดิน

- ไม่มีคำกล่าวโทษ
- พนักงานอัยการฟ้องคดี

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายรายวิชากฎหมายอาญา ภาค 1 (เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11, สำนักพิมพ์กรุงสยามพับลิชชิ่ง 2562).
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และรณกรณ์ บุญมี, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป (พิมพ์ ครั้งที่ 22 สำนักพิมพ์วิญญูชน 2564).
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และรณกรณ์ บุญมี, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ (พิมพ์ครั้งที่ 18 สำนักพิมพ์วิญญูชน 2564).
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (แก้ไขเพิ่มเติม ปีพ.ศ.2560)
- พระราชบัญญัติว่าด้วยคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- สื่อออนไลน์
 - https://www.matichon.co.th/local/crime/news_3407013
 - https://race.nstru.ac.th/home_ex/blog/topic/show/6000
 - <https://www.wongnai.com/articles/thai-cyber-law>